

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Слово до вчителя

Мета моніторингу – з'ясувати рівень засвоєння учнями навчального матеріалу з української літератури за результатами навчання в основній школі.

Збірник завдань для моніторингу навчальних досягнень учнів укладено відповідно до чинної програми з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів.

Тестування є швидким, надійним і об'єктивним методом оцінювання. Воно дає змогу охопити зміст навчальної програми за основну школу, тому проведення тестування з української літератури в такій формі є найдоцільнішим і найефективнішим методом оцінювання.

У збірнику подано 10 варіантів завдань у тестовій формі, однакових за структурою та складністю. Завдання вимірюють рівень засвоєння програмового матеріалу й сформованість в учнів таких когнітивних рівнів, як знання, розуміння, застосування знань, аналіз, синтез і оцінювання. Під час моніторингу навчальних досягнень учнів з української літератури за основну школу передбачено оцінити опанування учнями таких змістових ліній, як *зміст художніх творів, аналіз художніх творів, літературний процес, відомості з теорії літератури*.

Тривалість виконання тесту – 45 хвилин (час на вступну бесіду та інструктаж не враховується).

Кожен тест складається з 15 завдань різної форми і складності.

Завдання 1–8 з вибором однієї правильної відповіді містять по чотири варіанти відповідей, з яких тільки одна правильна. Учні повинні вибрати правильну, на їхню думку, відповідь і позначити її в таблиці знаком **×**; 9–10 – установити відповідність між елементами лівої і правої колонок та вписати букви в клітинки.

У завданнях 11–14 (відкритих) необхідно вписати правильну відповідь у рядок (виконуються на бланку відповідей). Ці завдання тесту перевіряють знання змісту вивчених художніх текстів, уміння їх аналізувати в єдності змісту й форми, володіння літературознавчими поняттями й уміння ними оперувати в процесі аналізу та інтерпретації художнього твору.

Завдання 15 вимагає написання розгорнутої відповіді на запропоноване запитання. Учні мають надати вичерпну відповідь, у якій, звертаючись до художніх текстів, творчості письменника в цілому, висловити власні оцінні судження з належною їх аргументацією. Орієнтовний обсяг відповіді 60–80 слів.

Орієнтовний час виконання, кількість завдань, оцінювання

Кількість завдань	Час виконання	Оцінювання
Завдання 1–8	8 хв	8 балів (1 бал за кожну правильну відповідь)
Завдання 9–10	8 хв	8 балів (1 бал за кожну правильно визначену логічну пару)
Завдання 11–14	9 хв	8 балів (2 бали за кожну правильну вичерпну відповідь; 1 бал за кожну правильну неповну відповідь або частково правильну відповідь)
Завдання 15 (творче)	20 хв	12 балів
15 завдань	45 хв	36 балів

Оцінювання результатів моніторингу з української літератури

За результатами виконаної роботи кожному учневі виставляється рейтингова оцінка й характеристика навчальних досягнень відповідно до визначеного рівня.

№ пор.	Рівень	Характеристика навчальних досягнень	
		Бали	Відсотки
1	Початковий	до 18 балів включно	до 50 %
2	Середній	19–25 балів	50–70 %
3	Достатній	26–32 бали	71–90 %
4	Високий	33–36 балів	понад 91 %

Слово до учнів

Збірник тестових завдань укладено для проведення моніторингу якості знань, умінь і навичок з української літератури. Пропоновані завдання, що охоплюють матеріал різних розділів шкільного курсу української літератури, дібрано з урахуванням вимог Державного стандарту базової й повної середньої освіти та чинної навчальної програми з української літератури.

Мета моніторингу – одержання об'єктивної інформації про результати вашої навчальної діяльності з української літератури відповідно до чинних освітніх стандартів.

У збірнику запропоновано 10 рівноцінних варіантів тестових завдань, призначених для забезпечення різнобічного й об'єктивного оцінювання здобутих знань, набутих умінь і навичок у процесі засвоєння курсу української літератури. Кількість тестових завдань – 15. Усі завдання, передбачені моніторингом, виконуються одноосібно і в письмовій формі. Кожний учень заповнює бланк відповідей, де зазначає своє ім'я, школу, місто (село), позначає в таблиці відповіді на тестові запитання та завдання відповідно до свого варіанта.

Загалом на виконання всіх завдань відведено 45 хвилин. Максимальна кількість балів за виконану роботу – 36: у тому числі 24 бали за тестові завдання (1–8, 9–10, 11–14) і 12 балів за творче завдання 15.

Завдання 1–8 з вибором однієї правильної відповіді містять по чотири варіанти відповідей, з яких тільки одна правильна. Ваше завдання – вибрати правильну відповідь і позначити її знаком **X** у клітинках навпроти букви, що відповідає вибраній відповіді. **Відповіді на бланк учень переносить самостійно.**

Наприклад:

«Кобзар» Т. Шевченка 1840 року видання відкривається твором

- А «Перебендя»
- Б «Тарасова ніч»
- В «Причинна»
- Г «Думи мої, думи мої...»

А	
Б	
В	
Г	X

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий). **Відповіді на бланк учень переносить самостійно.**

Наприклад:

Установіть відповідність між назвою твору і його рядками.

- 1 «Енеїда»
- 2 «Запросини»
- 3 «Любіть Україну!»
- 4 «Давня казка»

- А Та була у нього пісня
І дзвінкою, і гучною,
Бо розходилась по світі
Стоголосою луною
- Б Не можна любити народів других,
Коли ти не любиш Україну!
Дівчино! Як небо її голубе,
Люби її кожну хвилину
- В Там, де три гори зійшлися,
Там, де три ріки злилися,
Там, де три шляхи зв'язалися,
Стоїть хатка
- Г Так вічної пам'яті бувало
І на Гетьманщині колись,

1	Г
2	В
3	Б
4	А

Так просто військо шикovalo,
Не знавши: «Стій, не шевелись!»
Д Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претесе на чужину
Шукати доброго добра

У завданнях 11–14 (відкритих) необхідно вписати правильну відповідь у рядок (виконуються на бланку відповідей). Ці завдання тесту перевіряють знання змісту вивчених художніх текстів, уміння їх аналізувати в єдності змісту й форми, володіння літературознавчими поняттями й уміння ними оперувати в процесі аналізу та інтерпретації художнього твору.

Наприклад:

Прочитайте текст. Укажіть ім'я героя, про якого йдеться у тексті, та назву твору.

Був він син паволоцького попа, по прізвищу Чепурного, учився в Київській братській школі, і вже сам вийшов був на попи. Як же піднялись козаки з гетьманом Остриницею, то і він устряв до козацького війська...

Відповідь. Полковник Шрам. «Чорна Рада».

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей. Цим завданням перевіряється ваша здатність творчо мислити, логічно вибудовувати власне висловлювання, добирати аргументи, бути переконливим у власних судженнях.

Наприклад:

Що найбільше привернуло вашу увагу в українській класичній літературі? Чому? Обґрунтуйте.

Для виконання творчого завдання необхідно одразу визначити для себе коло фактів, якими будете оперувати, писати коротко, чітко, зрозуміло; робити висновки; головне – продемонструвати свою позицію, розуміння сутності проблеми.

Зичимо вам успіху!

Шановні батьки!

Всеукраїнський моніторинг якості знань, умінь і навичок учнів 10 класів проводиться з метою оцінювання стану системи загальної середньої освіти та отримання об'єктивних даних стосовно рівня навчальних досягнень школярів.

Метою зазначеного заходу є виявлення навчальних досягнень учнів і з'ясування кількох важливих освітніх питань, а саме:

– Які знання здобули десятикласники з тих чи інших навчальних предметів, якого рівня сягають їхні загальнонавчальні вміння?

– Який рівень інтересу до навчання сформовано в учнів? До яких предметів навчальний інтерес більший, а до яких недостатній?

– Чи вміють учні аналізувати зміст прочитаних текстів, робити висновки, висловлювати власне ставлення до прочитаного?

– Чи вміють знаходити нестандартне рішення в процесі розв'язання навчальних завдань, самостійно працювати з підручником, розв'язувати задачі, залучати додаткову інформацію під час виконання проблемних завдань?

– Чи ефективно розподіляють зусилля і час, виконуючи навчальні завдання?

– І головне, чи навчилися Ваші діти застосовувати здобуті знання не лише на уроках, а й у повсякденному житті?

Участь учня в моніторингу допоможе вчителю і Вам отримати об'єктивну інформацію про результати його навчання та сприятиме поліпшенню системної підготовки майбутніх випускників до державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання. За Вашим бажанням можна здійснити порівняльний аналіз навчальних досягнень учня з відповідними досягненнями однокласників та допомогти зорієнтуватися щодо вдосконалення подальшої навчальної роботи школяра.

Від того, якого рівня знань досягне Ваша дитина в школі, залежить її подальше професійне навчання і доросле життя. Об'єктивні результати моніторингу сприятимуть заохоченню школяра до навчання, допоможуть йому зрозуміти, що навчання – це дуже важлива і значуща частина цього періоду життя. Ваша зацікавленість і дружня допомога у проведенні моніторингу додадуть дитині наснаги та впевненості в собі у процесі навчальної діяльності.

Варіант 1

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Автором крилатих висловів «Якби ви вчилися так, як треба, То й мудрость би була своя», «У всякого своя доля і свій шлях широкий», «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...» є

А	
Б	
В	
Г	

- А П. Грабовський
Б І. Франко
В Леся Українка
Г Т. Шевченко

2. «Як треба рятувати Україну, байдуже мені і літа й рани. Обновиться яко орля юність моя. На коня, на коня! Нічого гаятись!» – говорить герой «Чорної ради»

А	
Б	
В	
Г	

- А Петро Шраменко
Б Кирило Тур
В Михайло Черевань
Г полковник Шрам

3. Провідна ідея твору Т. Шевченка «На вічну пам'ять Котляревському»

А	
Б	
В	
Г	

- А доля жінки-кріпачки
Б важке життя кріпаків
В роль поета в житті народу
Г краса української природи

4. У творі «Ой на горі та женці жнуть...» є згадка про

А	
Б	
В	
Г	

- А У. Кармелюка
Б П. Дорошенка
В Б. Хмельницького
Г М. Залізняка

5. «Зажурилась Україна...», «За Сибіром сонце сходить», «Віють вітри, віють буйні...» за жанровою приналежністю – це

А	
Б	
В	
Г	

- А родинно-побутова пісня
Б народна дума
В народна балада
Г історична пісня

6. «Галайда», «Конфедерати», «Титар», «Свято в Чигирині», «Треті півні», «Червоний бенкет» – це назви частин твору

А	
Б	
В	
Г	

- А «Чорна рада»
Б «Максим Гримач»
В «Гайдамаки»
Г «Енеїда»

7. Прочитайте текст.

Був він син паволоцького попа, по прізвищу Чепурного, учився в Київській братській школі, і вже сам вийшов був на попи. Як же піднялись козаки з гетьманом Остряницею, то і він устряв до козацького війська...

У цих рядках твору «Чорна рада» йдеться про

- А Череваня
- Б Сомка
- В Шрама
- Г Тетерю

А	
Б	
В	
Г	

8. Рядки

Борітеся – поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!

є у творі Т. Шевченка

- А «Гайдамаки»
- Б «І мертвим, і живим...»
- В «Кавказ»
- Г «Сон» («У всякого своя доля...»)

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між життєвою позицією героя «Чорної ради» П. Куліша та його ім'ям.

1 зложити до купи обидва береги Дніпрові	А Брюховецький
2 лучче мені проміняти шаблю на веретено, аніж напасти вдвох на одного!	Б Сомко
3 усі будемо рівні!	В Тур
4 не кожен здатен під кулями велику ріку перепливати	Г Черевань
	Д Петро

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між жанром твору та рядками з нього.

1 повість	А Ляхи держались міцно за руки з недоляшками, гасили хутко полум'я і по-своєму обертали Україну.
2 послання	Б Отак-то на сім світі
Роблять людям люде!
Того в'яжуть, того ріжуть,
Той сам себе губить...
3 історична пісня	В Схаменіться недолюди,
Діти юродиві!
Подивіться на рай тихий,
На свою країну...
4 роман	Г На широкі бессарабські степи, вільні, без пана й панцини, рвалась гаряча уява й тягла за собою сотки й тисячі...
	Д Зажурилась Україна,
Бо нічим прожити,
витоптала орда кіньми
маленькі діти...

1	
2	
3	
4	

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте речення. Укажіть ім'я героя, якому належать ці слова, та назву твору: *«Діти мої! Наступає страшна година; перехрестить, мабуть, нас Господь ізнов огнем да мечем».*

12. Прочитайте рядки. Укажіть віршовий розмір уривка, назвіть його автора.

Уже із лагера щасливо
Убрались наші смільчаки;
Раділо серце не трусливо,
Жвяхтіли мокрі личаки.

13. Прочитайте текст. Укажіть назву твору, назвіть не менше трьох використаних художніх засобів.

Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отоді я
І лани і гори –
Все покину і полину
До самого Бога...

14. Прочитайте визначення, назвіть літературний напрям, про який ідеться, та його представників.

Підвищений інтерес до людського почуття; співчутливий тон розповіді; проста композиція твору; герої ідеальні, наділені зовнішньою і внутрішньою вродою.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Висловіть власне судження до вчинків Яреми, Гонти, Залізняка з поеми Т. Шевченка «Гайдамаки» і аргументуйте його.

Варіант 2

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Балада – це твір

- А епічний
- Б драматичний
- В ліричний
- Г ліро-епічний

А	
Б	
В	
Г	

2. «Лугом іду, коня веду...» – це пісня

- А січових стрільців
- Б календарно-обрядова
- В родинно-побутова
- Г історична

А	
Б	
В	
Г	

3. У творі «Чорна рада» гетьманом обрали

- А Тетерю
- Б Сомка
- В Брюховецького
- Г Шрама

А	
Б	
В	
Г	

4. Твори Т. Шевченка «Розрита могила», «Заповіт», «Сон», «Кавказ» належать до циклу

- А «Три літа»
- Б «Невольничча поезія»
- В «Давидові псалми»
- Г «В казематі»

А	
Б	
В	
Г	

5. Тема селянського повстання 1768 року лежить в основі твору Т. Шевченка

- А «Великий льох»
- Б «Сон» («У всякого своя доля...»)
- В «Кавказ»
- Г «Гайдамаки»

А	
Б	
В	
Г	

6. Твори «Бджола та Шершень», «Собака і Вовк» належать перу

- А Є. Гребінки
- Б Л. Глібова
- В П. Гулака-Артемівського
- Г Г. Сковороди

А	
Б	
В	
Г	

7. Про похід козаків проти турецько-татарських загарбників розповідається у творі

- А «Чи не той то Хміль...»
- Б «Максим козак Залізник»
- В «Та, ой, як крикнув же та козак Сірко...»
- Г «За Сибіром сонце сходить»

А	
Б	
В	
Г	

8. Прочитайте уривок.

Утікали вражі ляхи,
Де якії повки, –
Їли ляхів собаки
І сірії вовки.

У рядках використано художній засіб

- А метафору
- Б гіперболу
- В персоніфікацію
- Г епітет

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між визначенням засобу творення комічного та його назвою.

1 сатиричний художній прийом у літературі, заснований на явному спотворенні, на перебільшенні чи применшенні зображуваного, на поєднанні різних контрастів	А сатира
2 сатиричний малюнок загостреного критично-викривального характеру; переносно-смішне наслідування, перекручування оригіналу	Б сарказм
3 тонке приховане глузування, насмішка, що криється за позитивними висловленнями про особу чи явище	В гротеск
4 ідка, викривальна, особливо дошкульна насмішка, сповнена крайньої ненависті й гнівного презирства	Г карикатура
	Д іронія

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між характеристикою героя та його ім'ям.

1 ...Здоровенний козарлюга. Пика широка, засмалена на сонці; сам опасистий; довга, густа чуприна, піднявшись перше вгору, спадала за ухо, як кінська грива, уси довгі, униз позакручені, аж на жупан ізвисали; очі так і грають, а чорні, густі брови аж геть піднялись над тими очима...	А Максим Гримач
2 А такий був: нехай тільки станеться кому з нашого села пригода – головою ляже, а вирятує; нехай зачепить хто чужий, то й не збудеться лиха: налетить, як той вихор нагальний; доценту викорчує...	Б Семен
3 ...Уродливий парубок, хисткий, як очеретина, смілий, як сокіл...	В Черевань
4 Орел, а не козак!	Г Кирило Тур
	Д Петро Шраменко

1	
2	
3	
4	

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте текст. Укажіть ім'я героя, про якого йдеться у тексті, та назву твору.

Був він син паволоцького попа, по прізвищу Чепурного, учився в Київській братській школі, і вже сам вийшов був на попи. Як же піднялись козаки з гетьманом Остряницею, то і він устряв до козацького війська...

12. Прочитайте рядки. Укажіть віршовий розмір уривка, назвіть його автора.

Тепер Еней убрався в пекло,
Прийшов зовсім на інший світ;
Там все поблідло і поблекло,
Нема ні місяця, ні звезд.

13. Прочитайте речення. Укажіть назву твору та художній засіб, за допомогою якого втілено ідею історичного безпам'ятства.

А онуки? їм байдуже,
Панам жито сіють.

14. Укажіть, як називається ліро-епічний твір про важливі події, яскраві людські характери, де розповідь про героїв, події супроводжується авторськими відступами. Наведіть приклад такого твору.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Висловіть власне судження на тему «Художнє осягнення світу і людини в поезії Т. Шевченка».

Варіант 3

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Художнє перебільшення – це

- А епітет
- Б метафора
- В гіпербола
- Г метонімія

А	
Б	
В	
Г	

2. Рядки

В чистім полі не орел літає, –
То козак Голота добрим конем гуляє.

узято з

- А історичної пісні
- Б думи
- В поеми
- Г балади

А	
Б	
В	
Г	

3. У 1903 році в Полтаві було відкрито пам'ятник

- А Панасу Мирному
- Б Т. Шевченку
- В І. Котляревському
- Г В. Короленку

А	
Б	
В	
Г	

4. Т. Шевченко був членом організації, у програмі якої було записано: «І не буде ні царя, ні пана, ні кріпака». Назва цього угруповання

- А Руська трійця
- Б Земля і воля
- В Чорний переділ
- Г Кирило-Мефодіївське братство

А	
Б	
В	
Г	

5. Головний герой твору «Гайдамаки» – це

- А Ярема Галайда
- Б Максим Залізняк
- В Іван Гонта
- Г Кирило Тур

А	
Б	
В	
Г	

6. Основоположник української літератури – це

- А І. Котляревський
- Б М. Коцюбинський
- В І. Франко
- Г Т. Шевченко

А	
Б	
В	
Г	

7. В основу твору «Гайдамаки» лягли історичні події

- А Національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького
- Б походу українських козаків проти турецьких загарбників
- В боротьби українського народу проти польсько-шляхетського панування
- Г козацько-селянського повстання на Правобережній Україні

А	
Б	
В	
Г	

8. У реченні «Кругом обняла його [хутір Хмарище] річка з зеленими плавами, лозами й очеретами» вжито

А	
Б	
В	
Г	

- А метафору
- Б метонімію
- В персоніфікацію
- Г літоту

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між визначенням жанру та його назвою.

1	
2	
3	
4	

1	невеликий прозовий твір, сюжет якого побудовано на одному епізоді із життя одного персонажа (іноді кількох)	А новела
2	ліро-епічний твір про важливі події, яскраві людські характери, а розповідь про героїв, події супроводжується авторськими відступами	Б повість
3	досить великий за обсягом епічний художній твір, у якому доля однієї людини пов'язана із життям багатьох інших людей	В оповідання
4	великий епічний твір з панорамним зображенням дійсності, багатоплановістю сюжету, переплетенням сюжетних ліній, де відображено великий проміжок часу, багато подій, задіяна велика кількість персонажів	Г поема
		Д роман

10. Установіть відповідність між героєм твору та його словами.

1	
2	
3	
4	

1	Тур	А А що нам, бгате, тієї України? Хіба нам нічого їсти або пити, або ні в чому хороше походити? Слава тобі, Господи, буде з нас, поки нашого віку!
2	Черевань	Б Так хіба нам сидіти згорнувши руки, коли огонь уже підложено і ось тут-тут пожежа схопитья по Україні.
3	Сомко	В Може, ви чували коли-небудь про побратимство! Да вже не чувати? Се наш Січовий звичай.
4	Шрам	Г Ні, нехай у мене всяке, нехай і міщанин, і посполитий, і козак стоїть за своє право; тоді буде на Україні і правда, і сила.
		Д Ось слухай. Хоч Січ нам і мати, а Великий Луг батько, та для такої дівчини, можна покинути і батька, й матір.

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте уривок. Укажіть автора цих рядків і назву твору.

Схаменіться! будьте люди,
Бо лихо вам буде.
Розкуються незабаром
Заковані люде,
Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори!

12. Прочитайте уривок. Укажіть віршовий розмір уривка і назву твору.

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!

13. Прочитайте текст. Укажіть назву твору, назвіть не менше трьох використаних художніх засобів.

Мій медведик! Стоїть собі,
Голову понурив,
Сіромаха. Де ж ділася
Медвежа натура,
Мов кошени, такий чудний...

14. Прочитайте визначення і за ключовими ознаками назвіть літературний напрям, про який ідеться, та його представників.

Раціоналізм; правдиве, конкретно-історичне зображення типових подій і характерів; вільна побудова творів; характер та вчинки героя пояснюються його соціальним походженням – це ключові ознаки літературного напрямку ... , представниками якого є

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Дайте власну інтерпретацію поезії Т. Шевченка «Садок вишневий коло хати...».

Варіант 4

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Зачинателем нової української літератури є
- А І. Вишенський
Б Г. Сковорода
В М. Шашкевич
Г І. Котляревський
А	
Б	
В	
Г	
2. Невеликий за обсягом епічний твір про одну чи кілька подій у житті людини – це
- А оповідання
Б повість
В новела
Г роман
А	
Б	
В	
Г	
3. Твір Т. Шевченка «Катерина» за жанром
- А балада
Б поема
В драма
Г комедія
А	
Б	
В	
Г	
4. Герой твору І. Котляревського «...хитрий, як лисиця, і на всі сторони мотається, де не посій, там і уродиться...» – це
- А возний
Б виборний
В Петро
Г Микола
А	
Б	
В	
Г	
5. Слова «Учітесь, читайте, і чужому научайтесь, й свого не цурайтесь» узяті із твору Т. Шевченка
- А «Єретик»
Б «Сон» («У всякого своя доля...»)
В «Заповіт»
Г «І мертвим, і живим...»
А	
Б	
В	
Г	
6. Прочитайте текст.
- Він був сином мужика – і став велетнем у царстві духа. Він був кріпаком – і став велетнем у царстві людської культури. Він був самоуком – і вказав нові, світлі і вільні шляхи професорам і книжним ученим.
- Так писав про Т. Шевченка
- А І. Франко
Б М. Коцюбинський
В М. Рильський
Г О. Гончар
А	
Б	
В	
Г	

7. Рядки

Єсть на світі доля,
А хто її знає?
Єсть на світі воля,
А хто її має?

узято із твору Т. Шевченка

- А «Сон» («У всякого своя доля...»)
- Б «Кавказ»
- В «Катерина»
- Г «Наймичка»

А	
Б	
В	
Г	

8. Прочитайте уривок.

Вони його не стріляли
І на часті не рубали,
Тільки з його, молодого,
Живцем серце виривали.

У рядках використано художній засіб

- А метафору
- Б гіперболу
- В персоніфікацію
- Г літоту

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між героєм твору «Наталка Полтавка» та його піснею.

1	Микола	А	Бідність і багатство – єсть то Божа воля;
з милим їх ділити – єсть щаслива доля.
2	Наталка	Б	Сонце низенько.
Вечір близенько,
Спішу до тебе,
Мое серденько!
3	возний	В	Гомін, гомін, гомін, гомін по діброві,
Туман поле покриває, мати сина виганяє...
4	Петро	Г	Лев роздирає там вовка в куски,
тут же вовк цапа скубе за виски,
Цап в огороді капусту псує,
Всякий з другого бере за своє.
		Д	Ішли ляхи на три шляхи,
А татари на чотири,
Шведи-враги поле вкрили,
Козак в лузі окликнувся –
Швед, татарин, лях здригнувся...

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між ключовими ознаками літературного напрямку та його назвою.

- 1 підвищений інтерес до людського почуття; співчутливий тон розповіді; проста композиція твору; герої ідеальні, наділені зовнішньою і внутрішньою красою
- 2 поєднання релігійних і світських мотивів, образів; прагнення вразити читача пишним, барвистим стилем
- 3 культ почуттів людини; загострена увага людської особистості до внутрішнього «я»; у центрі зображення – винятковий характер у виняткових обставинах
- 4 раціоналізм; правдиве, конкретно-історичне зображення типових подій і характерів; вільна побудова творів; характер і вчинки героя пояснюються його соціальним походженням

- А романтизм
 Б реалізм
 В сентименталізм
 Г бароко
 Д ренесанс

1	
2	
3	
4	

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте уривок. Укажіть автора цих рядків і назву твору.

Тоді ще стояла дерев'яна церква гетьмана Петра Сагайдачного: і обрада, і дзвіниця, і всі братські школи, – усе те було дерев'яне.

12. Прочитайте рядки. Укажіть віршовий розмір уривка і назву твору.

...Нащо мені чорні брови,
 Нащо карі очі,
 Нащо літа молодії,
 Веселі, дівочі?

13. Прочитайте текст. Укажіть назву твору, назвіть не менше трьох використаних художніх засобів.

...А тюрм! А люду! Що й лічить!
 Од молдованина до фінна
 На всіх язиках все мовчить,
 Бо благоденствує!

14. Укажіть, як називається великий епічний твір із широким зображенням дійсності, багатоплановістю сюжету, переплетенням сюжетних ліній, де відображено великий проміжок часу, багато подій, задіяна велика кількість персонажів. Наведіть приклад такого твору.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Визначте роль образу-символу хмелю в історичній пісні «Чи не той то Хміль...».

Варіант 5

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Сатиричним памфлетом на Миколу I та його «сатрапів» починається твір Т. Шевченка

А «Сон» («У всякого своя доля...»)
Б «І мертвим, і живим...»
В «Ісаія. Глава 35»
Г «Кавказ»

А	
Б	
В	
Г	

2. Епічними жанрами є

А пісня, елегія, гімн
Б трагедія, комедія, драма
В оповідання, повість, роман
Г сонет, послання, медитація

А	
Б	
В	
Г	

3. Музику до 96 творів Т. Шевченка написав український композитор

А К. Стеценко
Б М. Лисенко
В Л. Ревуцький
Г Я. Степовий

А	
Б	
В	
Г	

4. Слова «Світ ловив мене, та не впіймав» належать

А П. Кулішу
Б Г. Сковороді
В П. Грабовському
Г Т. Шевченку

А	
Б	
В	
Г	

5. Народне повстання 1768 року є історичним тлом твору Т. Шевченка

А «Розрита могила»
Б «Чигрине, Чигрине...»
В «Гайдамаки»
Г «Кавказ»

А	
Б	
В	
Г	

6. Визначте віршовий розмір рядків.

Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма.

А ямб
Б хорей
В дактиль
Г анапест

А	
Б	
В	
Г	

7. Рядки «Отак-то горювали пан сотник з паном писарем, що прислано їм предписаніє іти в Чернігов зо всією сотнею, і зібратись зо всім прибором, і узяти провійонту для себе і коней на дві неділі» є у творі

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ з української літератури

(повна назва загальноосвітнього навчального закладу)

1. АНКЕТА

16

учня / учениці 10- класу

Прізвище

Ім'я

По батькові

Просимо вас дати відповіді на запитання, що допоможуть виявити проблеми шкільного навчання і внести необхідні зміни для поліпшення якості освіти (відповідь позначте **X** або напишіть):

1. Скільки часу ви витрачаєте в середньому на домашнє завдання з цього предмета?

менше 15 хв до 30 хв до 1 год понад 1 год

2. Скільки часу щоденно ви витрачаєте в середньому на домашнє завдання з усіх предметів?

близько 1 год до 2 год до 3 год понад 3 год

3. Чи подобалися вам підручники з української літератури, за якими ви навчалися в 5–9-х класах? Так Ні

4. Підручник з якого предмета вам подобається найбільше?

☐ Українська мова	☐ Геометрія	☐ Всесвітня історія
☐ Українська література	☐ Біологія	☐ Історія України
☐ Світова література	☐ Географія	☐ Трудове навчання
☐ Іноземна мова	☐ Фізика	☐ Жоден з перелічених
☐ Алгебра	☐ Хімія	

5. Який ваш улюблений предмет? (Позначте не більше двох.)

☐ Українська мова	☐ Геометрія	☐ Всесвітня історія
☐ Українська література	☐ Біологія	☐ Історія України
☐ Світова література	☐ Географія	☐ Трудове навчання
☐ Іноземна мова	☐ Фізика	☐ Жоден з перелічених
☐ Алгебра	☐ Хімія	

6. Укажіть (напишіть) види літератури, якої вам бракує в підготовці до уроків.

- науково-популярні видання
 збірники художніх текстів
 робочі зошити для самостійної роботи

інше

2. БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Позначте знаком **X** ваш ВАРІАНТ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Позначте знаком **X** підсумкову оцінку з цього предмета, яку ви отримали в 9 класі:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

У завданнях 1–8 правильну відповідь позначте знаком **X**

	1	2	3	4	5	6	7	8
А	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Б	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
В	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Г	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

У завданнях 9–10 у таблицю впишіть відповідні літери

	9	10
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐

Кількість балів за завдання (заповнює учитель, який перевіряє)

1–8	9	10	11	12	13	14	15
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Загальна кількість балів

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Рівень навчальних досягнень учня (учитель позначає знаком **X**)

початковий	середній	достатній	високий
☐	☐	☐	☐

Учитель української літератури

(підпис)

(ПІБ)

- А П. Куліша
- Б Марка Вовчка
- В Г. Квітки-Основ'яненка
- Г П. Гулака-Артемовського

А	
Б	
В	
Г	

8. Твір «Великий льох» за жанром

- А послання
- Б медитація
- В заповіт
- Г містерія

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між рядками твору та його назвою.

<p>1 Не нам на прою з тобою стати!
Не нам діла твої судить!
Нам тільки плакати, плакати, плакати,
І хліб насущний замість
Кровавим потом і сльозами.</p> <p>2 «Чого, батьки, сумуєте?» –
«Невесело, сину!
Дніпро на нас розсердився,
Плаче Україна»...</p> <p>3 Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претесь на чужину
Шукати доброго добра...</p> <p>4 Наша дума, наша пісня
Не вмере, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!..</p>	А «Сон» («У всякого своя доля...») Б «Кавказ» В «Гайдамаки» Г «До Основ'яненка» Д «І мертвим, і живим...»

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між уривком твору та його жанром.

<p>1 І за що мене карають,
Я й сама не знаю?
Мабуть, за те, що всякому
Служила, годила...
Що цареві московському
Коня напоїла!..</p> <p>2 Слава навіки буде з тобою,
Вольності отче, Богдане-герою!</p> <p>3 Сини мої! орли мої!
Летить в Україну, –
Хоч і лихо зострінеться,
Так не на чужині...</p>	А ліричний вірш Б містерія В дума Г поема Д балада

1	
2	
3	
4	

- 4 Ой на горі вогонь горить,
Під горою козак лежить,
Порубаний, постріляний,
Китайкою покриваний.

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте текст. Укажіть автора цих рядків і назву твору.

Кричать сови, спить діброва,
Зіроньки сяють,
Понад шляхом, щирцею,
Ховрашки гуляють.

12. Прочитайте текст. Укажіть віршовий розмір уривка і назву твору.

...Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претесея на чужину
Шукати доброго добра...

13. Прочитайте текст. Укажіть назву твору, назвіть використані художні засоби.

...Був собі одважний лицар,
Нам його згадать до речі,
Він робив походи довгі –
Від порога та до печі.

14. Прочитайте визначення і за ключовими ознаками назвіть літературний напрям, про який ідеться, та його представників.

Культ почуттів людини; загострена увага людської особистості до внутрішнього «я»; у центрі зображення – винятковий характер у виняткових обставинах.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Чи є актуальним у наш час послання Т. Шевченка «І мертвим, і живим...»? Відповідь обґрунтуйте і наведіть цитати.

Варіант 6

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Аллегорія, фабула, мораль – це елементи

- А балади
- Б пісні
- В байки
- Г оди

А	
Б	
В	
Г	

2. Перший історичний роман в українській літературі – це

- А «Захар Беркут» І. Франка
- Б «Чорна рада» П. Куліша
- В «Енеїда» І. Котляревського
- Г «Максим Гримач» Марка Вовчка

А	
Б	
В	
Г	

3. Художники Ширяєв і Венеціанов пов'язані із життєвою і творчою долею

- А І. Франка
- Б І. Котляревського
- В Т. Шевченка
- Г Г. Сковороди

А	
Б	
В	
Г	

4. Слова

Наша дума, наша пісня.
Не вмре, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!

належать

- А П. Грабовському
- Б І. Франку
- В Т. Шевченку
- Г Лесі Українці

А	
Б	
В	
Г	

5. Музику до твору «Наталка Полтавка» написав

- А К. Стеценко
- Б М. Аркас
- В М. Скорульський
- Г М. Лисенко

А	
Б	
В	
Г	

6. У творі «Чорна рада» боротьба за гетьманську булаву точиться між

- А Б. Хмельницьким і П. Орликом
- Б І. Мазепою і П. Тетерею
- В П. Дорошенком і П. Полуботком
- Г І. Брюховецьким і Я. Сомком

А	
Б	
В	
Г	

7. Прочитайте речення: «Тоді ще стояла дерев'яна церква гетьмана Петра Сагайдачного: і обрада, і дзвіниця, і всі братські школи, – усе те було дерев'яне».

Цей опис узято з твору

- А «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка
- Б Літопис Самовидця
- В «Чорна рада» П. Куліша
- Г «Максим Гримач» Марка Вовчка

А	
Б	
В	
Г	

8. Твір «Мені однаково, чи буду...» за жанром

- А містерія
- Б послання
- В елегія
- Г медитація

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між назвою твору та його героями.

1 «Гайдамаки»	А Катря та Іван
2 «Дорогою ціною»	Б Леся і Петро
3 «Катерина»	В Ярема та Оксана
4 «Конотопська відьма»	Г Остап і Соломія
	Д Солоха і Микита

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між уривком твору та його назвою.

1 У тумані, на могилі,
Як тополя, похилилась
Молодиця молодая.	А «Думка»
2 Круг себе сумно озирнулась,
На руки козеня взяла
І веселенькая пішла
На хутір бондарів убогий.	Б «Причинна»
3 Може, вийшла русалонька
Матері шукати,
А може, жде козаченька,
Щоб залоскотати.	В «Лілея»
4 А без долі біле личко –
Як квітка на полі:
Пече сонце, гойда вітер,
Рве всякий по волі...	Г «Марія»
	Д «Наймичка»

1	
2	
3	
4	

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте рядки з фольклорного твору. Укажіть жанр твору та його назву.

Ой чого плачеш, чого жалуєш,
Молода Марусенько?
А чи жаль тобі батечка свого,
Чи подвір'ячка його?

12. Прочитайте текст. Укажіть віршовий розмір уривка і назву твору.

...Сини мої! орли мої!
Летить в Україну, –
Хоч і лихо зострінеться,
Так не на чужині.

13. Прочитайте рядки. Укажіть назву твору, назвіть використані в уривку художні засоби.

...Малого сліду не покину
На нашій славіній Україні.
На нашій – не своїй землі...

14. Укажіть, як називається великий за обсягом епічний твір, у якому доля однієї людини пов'язана із життям багатьох інших людей. Наведіть приклад такого твору.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Доведіть, що поданий уривок з «Енеїди» І. Котляревського написано в бурлескно-трагестійному стилі.

Дідона рано схопилась,
Пила з похмілля сирівець;
А послі гарно нарядилась,
Як би в аренду на танець.
Взяла кораблик бархатовий,
Спідницю і корсет шовковий
І начепила ланцюжок;
Червоні чоботи обула,
Та і запаски не забула,
А в руки з вибійки платок.

Варіант 7

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Епістолярна література – це:

- А спогади
- Б щоденники
- В листи
- Г мемуари

А	
Б	
В	
Г	

2. «*Лучче ж би потятим бути, аніж полоненим бути*», – так говорить герой «Слова про похід Ігорів»

- А Володимир Мономах
- Б Ігор Святославич
- В Ярослав Осмомисл
- Г Святослав Ігорович

А	
Б	
В	
Г	

3. Твори «Гайдамаки», «Кавказ», «Наймичка» за жанром

- А драма
- Б поема
- В вірш
- Г послання

А	
Б	
В	
Г	

4. У творі «Конотопська відьма» не використано

- А народні звичаї
- Б повір'я
- В обряди
- Г пісні

А	
Б	
В	
Г	

5. Експозиція, зав'язка, кульмінація, епілог – це елементи

- А теми
- Б змісту
- В композиції
- Г ідеї

А	
Б	
В	
Г	

6. Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди;
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть! –

так про І. Котляревського написав

- А П. Куліш
- Б М. Костомаров
- В Т. Шевченко
- Г П. Тичина

А	
Б	
В	
Г	

7. За жанром твір «І мертвим, і живим...» – це

- А медитація
- Б елегія
- В послання
- Г містерія

А	
Б	
В	
Г	

8. Прочитайте уривок.

Всякому місту – звичай і права,
Всяка тримає свій ум голова;
Всякому серцю – любов і тепло,
Всякеє горло свій смак віднайшло.

Віршовий розмір уривка – це

- А дактиль
- Б амфібрахій
- В анапест
- Г ямб

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між рядками твору та його назвою.

1 А ти, моя Україно,
Безталанна вдово,
Я до тебе літатиму
З хмари на розмову.	А «Великий льох»
Б «На вічну пам'ять Котляревському»
В «Сон» («У всякого своя доля...»)
Г «І мертвим, і живим...»
Д «Марія»
2 Чи чуєте? Застогнала
Гора над Чигрином.
О!.. Сміється і ридає
Уся Україна!	
3 Молюся, плачу і ридаю:
Воззри, пречистая, на їх,
Отих окрадених, сліпих
Невольників.	
4 Сонце гріє, вітер віє
З поля на долину,
Над водою гне з вербою
Червону калину...	

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між автором та мистецьким напрямом, з яким його пов'язують.

1 Г. Сковорода	А класицизм
2 Г. Квітка-Основ'яненко	Б ренесанс
3 І. Котляревський	В романтизм
4 Т. Шевченко	Г бароко
	Д сентименталізм

1	
2	
3	
4	

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте речення: «Знайся кінь з конем, а віл з волон...». Укажіть твір, з якого взято цитату, та ім'я героя, що говорить ці слова.

12. Прочитайте уривок. Укажіть віршовий розмір уривка і назву твору.

Якби ви з нами подружили,
Багато б дечому навчились!
У нас же й світа як на те –
Одна Сибір неісходима,
А тюрм! а люду!..

13. Прочитайте речення: «...Зажурилась Україна, бо нічим прожити...». Укажіть твір, з якого наведено уривок, і художній засіб, який використано.

14. Укажіть, як називається ліро-епічний твір казково-фантастичного, легендарно-історичного чи героїчного змісту з драматично напруженим сюжетом. Наведіть приклад такого твору.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Прочитайте опис бенкету в місті Карфагені на березі Середземного моря («Енеїда» І. Котляревського).

Бандура горлиці бриньчала,
Сопілка зуба затинала,
А дудка грала на балках;
Санжарівки на скрипці грали,
Кругом дівчата танцювали
В дрібушках, в чоботах, в свитках.

Чому І. Котляревський вдається до художнього засобу травестія в поемі «Енеїда»? Аргументуйте своє судження.

Варіант 8

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Твір «Наталка Полтавка» є

- А історичний
- Б соціально-психологічний
- В соціально-побутовий
- Г мелодраматичний

А	
Б	
В	
Г	

2. Типове в художньому творі – це

- А індивідуальне
- Б загальне
- В характерне
- Г особисте

А	
Б	
В	
Г	

3. У рядках

Ой як стрілив – царя вцілив,
А царицю – в потилицю,
Його доньку – в головоньку

вжито художній засіб

- А епітет
- Б гіперболу
- В порівняння
- Г літоту

А	
Б	
В	
Г	

4. Автор вірша «Дивлюсь я на небо...»

- А В. Забіла
- Б М. Петренко
- В Є. Гребінка
- Г М. Костомаров

А	
Б	
В	
Г	

5. Твір «Кавказ» має присвяту

- А Г. Квітці-Основ'яненку
- Б І. Котляревському
- В Якову де Бальмену
- Г В. Жуковському

А	
Б	
В	
Г	

6. Короткий, влучний, оригінальний авторський вислів, що виражає глибоку, узагальнену думку, – це

- А прислів'я
- Б приказка
- В афоризм
- Г байка

А	
Б	
В	
Г	

7. Слова «Діти мої! Наступає страшна година; перехрестить, мабуть, нас Господь ізнов огнем да мечем» належать

- А Хмельницькому
- Б Сомкові
- В Шрамові
- Г Туру

А	
Б	
В	
Г	

8. Рядки

А ти, моя Україно,
Безталанна вдово,
Я до тебе літатиму
З хмари на розмову.

узято з твору

- А «Сон» («У всякого своя доля...»)
- А «І мертвим, і живим...»
- Б «Кавказ»
- В «Розрита могила»

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між назвою твору Тараса Шевченка та його провідною думкою.

1 «Великий льох»	А заклик до єднання слов'янських народів
2 «Сон» («У всякого своя доля...»)	Б викриття конформізму частини української еліти
3 «І мертвим, і живим...»	В протистояння імперського режиму й національно-свідомої особистості
4 «Гайдамаки»	Г моральна й політична оцінка історичного минулого України
	Д висока філософія життя людини на землі

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між рядками твору та його жанровою приналежністю.

1 Бодай же вас, чорні брови,
Нікому не мати,
Коли за вас таке лихо
Треба одбувати!	А послання
2 І ми не ми, і я не я,
І все те бачив, і все знаю,
Нема ні пекла, ані раю,
Немає й Бога, тільки я!	Б соціально-побутова поема
3 Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу...	В ліричний вірш
4 Так наші смілі вояки
Тут мовча проливали кров.	Г сатирична поема
	Д бурлескно-травестійна поема

1	
2	
3	
4	

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте речення: «...Молодий козак, уродливий парубок, хисткий, як очеретина, сміливий, як сокіл...». Укажіть героя, про якого йдеться, та назву твору.

12. Прочитайте уривок. Укажіть віршовий розмір уривка і назву твору.

Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолю верби гне високі,
Горами хвилю підійма.

13. Прочитайте уривок. Укажіть твір, з якого наведено уривок, і художній засіб, який використано.

...Коли вона прокинеться?
Коли одпочити
Ляжеш, Боже утомлений?

14. Прочитайте визначення і за ключовими ознаками назвіть літературний напрям, про який ідеться, та його представників.

Поєднання релігійних і світських мотивів, образів; прагнення вразити читача пишним, барвистим стилем.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Що найбільше привернуло вашу увагу в українській класичній літературі? Чому? Обґрунтуйте.

Варіант 9

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. За жанром твір «Причинна» Т. Шевченка – це романтична

- А елегія
- Б балада
- В драма
- Г поема

А	
Б	
В	
Г	

2. Побудова художнього твору, зв'язок і розміщення його частин – це

- А сюжет
- Б композиція
- В ідея
- Г тема

А	
Б	
В	
Г	

3. У 1840 році виходить книжка Т. Шевченка під назвою

- А «Гайдамаки»
- Б «Буквар»
- В «Кобзар»
- Г «Катерина»

А	
Б	
В	
Г	

4. Речитатив – це

- А хоровий спів
- Б голосіння
- В поєднання співу й декламації
- Г сольне виконання

А	
Б	
В	
Г	

5. «Чорна рада» за жанром – це

- А романтична балада
- Б сентиментальна повість
- В соціально-побутова повість
- Г історичний роман-хроніка

А	
Б	
В	
Г	

6. Прозові байки писав

- А Л. Глібов
- Б Є. Гребінка
- В П. Гулак-Артемівський
- Г Г. Сковорода

А	
Б	
В	
Г	

7. Прочитайте рядки.

Ой чого плачеш, чого жалуєш,
Молода Марусенько?
А чи жаль тобі батечка свого,
Чи подвір'ячка його?

Це уривок з твору

- А «Маруся Богуславка»
- Б «Летять галочки у три рядочки...»
- В «Ой матінко, та не гай мене...»
- Г «Буря на Чорному морі»

А	
Б	
В	
Г	

8. Словами: «Размишляя я предовольно і нашел, что великодушный поступок всякїї страсти в нас пересиливаетъ», – звертається

- А Шрам до Череваня
- Б Забрюха до Явдохи
- В возний до Терпилихи
- Г Максим Гримач до Катрі

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між поетичними рядками та вжитим у них художнім засобом.

1 на нашій, не своїй землі	А порівняння
2 тільки з його, молодого, живцем серце виривали	Б метафора
3 три гори зійшлися, три шляхи зв'язалися	В епітет
4 у холодному небі золотий човен	Г оксиморон
	Д гіпербола

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між жанром твору та його назвою.

1 послання	А «Ісаія. Глава 35»
2 комедія	Б «Великий льох»
3 подражаніє	В «Сон» («У всякого своя доля...»)
4 містерія	Г «І мертвим, і живим...»
	Д «Причинна»

1	
2	
3	
4	

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте уривок. Укажіть, про якого героя йдеться в тексті, та назвіть твір.

...А такий був: нехай тільки станеться кому з нашого села пригода – головою ляже, а вирятує; нехай зачепить хто чужий, то й не збудеться лиха: налетить, як той вихор нагальний; доценту викорчує...

12. Прочитайте текст. Укажіть віршовий розмір уривка і назву твору.

...У неділю вранці-рано
 Поле крилося туманом;
 У тумані, на могилі,
 Як тополя, похилилась
 Молодиця молодая.

13. Прочитайте уривок. Укажіть твір, з якого наведено уривок, і які художні засоби використано.

І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав.

14. Укажіть, як називається великий віршований народний ліро-епічний твір героїчного або соціально-побутового змісту, який виконується речитативом. Наведіть приклад такого твору.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Яку роль у розкритті характеру персонажа відіграє портрет? Покажіть на прикладі літературного твору, який вам найбільше сподобався.

Варіант 10

Завдання 1–8 містять чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Прочитайте рядки.

Проводжала мати сина у солдати,
Молоду невістку в поле жито жати.
Жала вона, жала, жала – не дожала
І до сходу сонця тополею стала...

Це уривок з

- А історичної пісні
- Б народної балади
- В народної думи
- Г суспільно-побутової пісні

А	
Б	
В	
Г	

2. Ідея спорідненої праці звучить у творі Г. Сковороди

- А «Всякому місту – звичай і права...»
- Б «Бджола та Шершень»
- В «Вступні двері до християнської добронравності»
- Г «De libertate»

А	
Б	
В	
Г	

3. Козацькі, чумацькі, кріпацькі, рекрутські, бурлацькі – це пісні

- А родинно-побутові
- Б суспільно-побутові
- В жартівливі
- Г календарно-обрядові

А	
Б	
В	
Г	

4. *Де обіцеє добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинність ісправлять,* –

промовляє герой «Енеїди»

- А Низ
- Б Турн
- В Еней
- Г Евріал

А	
Б	
В	
Г	

5. У творі «Наталка Полтавка» пісні «Віють вітри», «Видно шляхи полтавській», «Ой, мати, мати...», «Чого ж вода каламутна» виконує

- А Петро
- Б Наталка
- В Микола
- Г Терпилиха

А	
Б	
В	
Г	

6. Прочитайте рядки.

За сльозами за гіркими
І світа не бачить,
Тільки сина пригортає,
Цілує та плаче.

Віршовий розмір твору

- А ямб
- Б хорей
- В дактиль
- Г амфібрахій

А	
Б	
В	
Г	

7. Історичне тло твору Т. Шевченка «Гайдамаки» –

- А Національно-визвольна війна під проводом Б. Хмельницького
- Б походи українських козаків проти турецьких загарбників
- В боротьба проти татарської навали
- Г козацько-селянське повстання на Правобережній Україні

А	
Б	
В	
Г	

8. «Чорна рада» П. Куліша – це яскравий зразок

- А реалізму
- Б сентименталізму
- В романтизму
- Г класицизму

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 9–10 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

9. Установіть відповідність між героєм твору та його жанром.

1	Леся («Чорна рада»)	А	поема
2	Наталка («Наталка Полтавка»)	Б	повість
3	Маруся («Маруся»)	В	роман
4	Оксана («Гайдамаки»)	Г	п'єса
		Д	оповідання

1	
2	
3	
4	

10. Установіть відповідність між назвою твору та рядками з нього.

1	«Наймичка»	А	І спочинуть невольничі
Утомлені руки,
І коліна одпочинуть,
Кайданами куті!
2	«Катерина»	Б	У неділю вранці-рано
Поле крилося туманом;
У тумані, на могилі,
Як тополя, похилилась
Молодиця молодая.
3	«Ісаія. Глава 35»	В	Коли нема долі, нема талану!
Літа молодії марно пропадуть.
Один я на світі без роду, і доля –
Стеблина-билина на чужому полі.
4	«Гайдамаки»	Г	Реве, свище завірюха,
По лісу завило;
Як те море, біле поле
Снігом покотилось.

1	
2	
3	
4	

Д Чурек і сакля – все твоє;
Воно не прошене, не дане,
Ніхто й не возьме за своє,
Не поведе тебе в кайданах.

У завданнях 11–14 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

11. Прочитайте уривок. Укажіть героя, про якого йдеться, та назву твору.

Пика широка, засмалена на сонці; сам опасистий; довга, густа чуприна, піднявшись перше вгору, спадала за ухо, як кінська грива; уся довгі, униз позакручувані, аж на жупан ізвисали...

12. Прочитайте уривок. Укажіть віршовий розмір уривка і назву твору.

...Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала.

13. Прочитайте рядки. Укажіть твір, з якого наведено уривок, і які художні засоби використано.

...Заворушилася пустиня,
Мов із тісної домовини
На той остатній страшний суд
Мерці за правдою встають.

14. Укажіть, як називається народний ліро-епічний твір про важливі історичні події та конкретних історичних осіб. Наведіть кілька прикладів таких творів.

Завдання 15 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг письмової творчої роботи 50–80 слів) і виконується на бланку відповідей.

15. Яка роль художньої деталі в розкритті змісту літературного твору? Доведіть на прикладі.

